

Stichting Bloeyendael

Postbus 85017
3508 AA Utrecht

Tel. 030-512772

Jubileum Bloeyendael gevierd

Dit jaar bestaat de Stichting Bloeyendael vijf jaar. Na de oprichting van een actiegroep op 21 mei 1990 is op 13 december 1990 de Stichting Bloeyendael opgericht (inschrijvingsnummer KvK S 184 551). Nadat geleidelijk duidelijk werd dat het fraaie natuurpark Bloeyendael behouden bleef, hebben de stichting en vele tientallen vrijwilligers zich erg inspannen om het achterstallig onderhoud van het park weg te werken. Dat gebeurde in samenwerking met de dienst Stadsbeheer van de gemeente Utrecht. Inmiddels zijn in september de paden in het park hersteld en is de enige resterende grote klus het uitbaggeren van de sloten en vijvers in het park. Het baggeren stagneert door een discussie tussen de provincie en de gemeente over de (lichte) verontreiniging van de bagger.

De Stichting Bloeyendael organiseerde twee avonden voor haar achterban. Op 13 september was er een milieuvond voor vrijwilligers, bevriende milieu- en buurtorganisaties en medewerkers van de gemeente, waar de heer P. Schildwacht van de afdeling milieu (dienst Ruimtelijke Ordening) het ecologische beleid van de gemeente Utrecht heeft toegelicht. Heel gek is dat wij eigenlijk heel weinig weten van de natuur in de stad, betoogde hij. Wat is de kwaliteit van die natuur? Hoe meet je die natuur bij planologische keuzen? En hoe ga je de natuur in de stad beheren? Begin 1996 hoopt de gemeente op een rij te hebben hoe je in theorie op die vragen antwoord moet geven. Dan is de vraag of het College van B en W (en de raad) er geld voor over heeft om even veel te registreren van de natuur als van bv. lantaarnpalen en asfalt.

Bloeyendael-voorzitter J. Weggemans vroeg aan wethouder H. v.d. Steenhoven (milieu) om Bloeyendael en wijde omgeving (van Voorveldsepolder

INFORMATIEBULLETIN 1995/NR 3

NOVEMBER 1995

tot en met Fort Lunet) te kiezen als "proefproject" voor die ecologische inventarisatie. De Stichting Bloeyendael wil daarbij samenwerken met het Milieuinformatiecentrum Utrecht en met andere voor de natuur actieve groepen. De wethouder voor milieu kon geen toezegging doen, zei de heer A. de Klein (hoofd van de afd. milieu), omdat het ook zijn collega's van Stadsbeheer (wethouder J. Zwart) en van Ruimtelijke Ordening en Participatie (wethouder mw. A. Rijckenberg) aangaat. Wij gaan ze allemaal benaderen, die drie wethouders!

Het Bloeyendael-lied

Tijdens een avond voor donateurs op 21 september 1995 zong het zangkoor "Het verzetje" voor het eerst het Bloeyendael-lied. De tekst is van de ere-voorzitter van de stichting, Frans v.d. Hulst en de muziek is gemaakt door de bekende componist Harry Bannink:

*Utrechtse parken, zo deftig en oud,
weet je van wie ik het meeste houd?
Van uw dochter, de jongste, een lieflijke schat
zo prachtig gelegen aan de rand van de stad.*

Refrein: Zo mooi, zo schoon, zo groen is Bloeyendael.

*Als zij ontwaakt is en wakker gekust,
fris in de morgen geeft ze mij rust.
Haar ruisende bomen, haar twinklend licht;
zo ben ik al vroeg voor haar schoonheid gezwicht.*

Refrein: Zo mooi, zo schoon, zo groen is Bloeyendael.

*Kronk'nde paden langs water en heg
trippelt daar schichtig een wezel weg.
En wat hoor ik? Een vogel, de nachtegaal
als ik wandel op een avond in mooi Bloeyendael.*

Refrein: Zo mooi, zo schoon, zo groen is Bloeyendael.

*Zo jong als ze is, weerstaat ze de tijd
van asfalt, beton en bouwbeleid.
Daarom leeft ze voor altijd, ons groen ideaal;
voor wie haar beminnen is het "ons Bloeyendael"*

Refrein: Zo mooi, zo schoon, zo groen is Bloeyendael.

Grote inzet bij vrijwilligerswerk

In de maanden september en oktober is met grote inzet gedurende maar liefst zo'n zes zaterdagen in het park gewerkt door een groot aantal vrijwilligers. Op 2 september is de wildakker (op de hoek Galileilaan/Archimedeslaan) "geogst" en een week later is op de akker de rogge voor het seizoen 1996 weer ingezaaid, tezamen met de zaden van allerlei "onkruiden" als klaproos, bolderik, korenbloem, kamille, wilde ridderspoor, ganzevoet, e.d. In 1995 was de akker heel mooi. De rogge is al goed opgekomen.

Op 23 en 30 september is door zo'n 20 mensen gehooïd in het park. Na de zomerhooï (juli) wordt nog een tweede keer gehooïd. Het maaisel wordt afgevoerd, zodat de bodem verschraalt en de soortenrijkdom van de planten toeneemt. De randen van de sloten worden deels niet gemaaid (van belang voor o.a. vlinders). Na het hooïen ziet het park er altijd wat kaal uit, maar het maabeleid heeft in 1995 al vruchten afgeworpen. Zo is de ratelaar op grote schaal weer terug in het park.

Op 7 oktober en 28 oktober zijn weer zo'n tienduizend bollen van stinzeplanten in het park gepoot. Het gaat om bollen die zich in het park kunnen vermeerderen. Dit voorjaar hebben de sneeuw-

Jaarprogramma voor vrijwilligerswerk

Men kan zich (éénmalig) opgeven voor allerlei soorten vrijwilligerswerk in het park. Ongeveer een week voordien ontvangen vrijwilligers die zich hebben opgegeven een schriftelijke uitnodiging om zich telefonisch op te geven voor de door hen aangekruiste concrete activiteit op bepaalde data. In het algemeen is dit een zaterdag (10-15 uur). Het jaarprogramma voor 1996 wordt in december opgesteld. In februari beginnen we met het uitslepen van snoeihout (dunnen van bomen, wilgen knotten). In de zomer en in het najaar wordt gehooïd. Daarnaast zijn er nog andere activiteiten (o.a. bezorging van dit informatiebulletin).

klokjes en narcissen het goed gedaan. Het is de bedoeling nu even te stoppen met bollen poten. De natuur moet het allemaal zelf verder doen. Wie in 1996 mee wil helpen bij vrijwilligerswerk in het park kan zich aanmelden bij onze stichting.

Blauw UFO-licht van VSB-bank verdwenen

In het vorige nummer gingen wij in op de hinder van de blauwe neonverlichting die was aangebracht op de gevel van de bovenste twee etages. Overdadige lichtuitstraling vanuit hoge gebouwen heeft een ongunstige uitwerking op de natuur. Op kunstmatige wijze wordt de dag a.h.w. verlengd voor dieren en planten. Ook het groeipatroon van bomen en (ontkiemende) zaden wordt ongunstig beïnvloed. Voorts is bewezen dat de dieren (vooral vogels) een gebied gaan mijden als er extra veel licht komt. Wij werden daarover benaderd door bewoners van de Karel Doormanlaan, Frederik Hendrikstraat, Merkesstraat en bewoners uit De Bilt (ten oosten van de A27) en schreven de directie van de VSB en de gemeente een brief over deze zaak. Tot ons genoegen heeft de VSB de blauwe UFO-verlichting inmiddels ongedaan gemaakt, al is nog niet zeker of dit voorgoed is. Hartelijk dank, VSB!

Hoe word ik een nieuwe donateur voor de Stichting Bloeyendael? Wie (minimaal) f 15 stort op het gironr. 344.6650 t.n.v. Stichting Bloeyendael te Utrecht onder vermelding "nieuwe donateur" ontvangt een informatiepakket. Vervolgens ontvangen donateurs periodiek informatie over het park en omgeving.

Nestkasteninspectie voltooid

Door onze actieve vrijwilliger P. Groenendijk en ons bestuurslid Th. de Ronde zijn de door onze stichting beheerde nestkasten in het park (circa 50 stuks!) geïnspecteerd en gereinigd. Gewapend met een ladder, reinigingsmateriaal en een pen en papier is dit smerige karwei (ongedierte) weer geklaard. Hartelijk dank daarvoor! Praktisch alle nestkasten waren

bewoond behalve de torenvalkkast, die gedurende het seizoen uit de boom is gevallen. De bosuilenkast is net als vorig jaar bewoond door duiven; de bosuil preferereert huisvesting op de begraafplaats aan de Prinsesselaan. Net als vorig jaar heeft een specht een mezenkast - na een grondige verbouwing - bewoond en waarschijnlijk ook bebroed. In een ander nestkastje heeft een boomkruiper een kunstig trechtervormig vlechtwerk gemaakt van het vlieggat naar de bodem van de nestkast. De meeste nestkasten zijn bewoond geweest door kool- en pimpelmezen.

VSB-tuin dreigt te worden omheind

Begin november werden wij verrast met een telefoontje van de tuinarchitect van de VSB dat de VSB tuin zal worden omheind met een groot hek. Dit is niet om de bezoekers van het park te beschermen tegen de wilde dieren, maar omdat - volgens onze zegsman - de buxustruikjes en flagstones worden gestolen en lichtarmaturen worden vernield. Dit zou door de bedrijfsbeveiliging zijn geconstateerd.

Het merkwaardige is nu dat tussen gemeente, AMEV/VSB en onze stichting was afgesproken dat de VSB-tuin zou worden doorsneden door de in zuidelijke richting te verleggen Archimedeslaan. Ook zou de VSB-tuin ecologisch worden ingericht. Door de wegverlegging zou het park worden vergroot. Vervolgens heeft de VSB onder het mom van een niet adequate verkeersafwikkeling geweigerd hier aan mee te werken en is sinds januari van dit jaar overleg gaande tussen de VSB /AMEV en maar liefst twee Utrechtse wethouders (verkeer en vervoer en ruimtelijke ordening). Het noordelijk deel van de VSB-tuin zou met een openbaar wandelpad over een fraaie brug met Bloeyendael worden verbonden.

Het nieuwste staaltje van salamitactiek van VSB/AMEV is nu het omheinen van de tuin. Volgens de tuinarchitect zou het noordelijke tuingedeelte openbaar terrein blijven, alleen moet men dan omlopen via het VSB-gebouw. Kennelijk om een toegangkaartje te halen? De in de VSB-tuin aangelegde brug blijkt overigens zo steil en zo glad te zijn dat bezoekers - deze openbaar toegankelijke hindernis alleen kunnen nemen met een bergbeklimmersuitrusting. Zou die onveiligheid van die brug soms de echte reden zijn voor de omheining van de VSB-tuin?

Baggeren en milieuzorg

De gemeente heeft krachtige voortgang gemaakt met de aanpak van het Wilhelminapark. Belangrijk is daarbij het uitbaggeren van de vijver, die in de loop der jaren was dichtgeslempd met een dikke laag bagger. Een deel van die bagger is neergelegd op de oevers van het park. Een deel van de vijver kon nu niet worden uitgebaggerd, omdat de bagger volgens metingen licht verontreinigd was.

Bij het leegpompen van de vijver bleek dat er zo'n twaalf bromfietswrakken uit het water moesten worden gevist. Vermoed wordt dat de benzine- en olieresten van deze brommers de verontreiniging hebben veroorzaakt. De milieuregels zijn zo streng dat daardoor de verontreinigde bagger zou moeten worden afgevoerd naar een opslag in Rijnmond. (Dan is het milieuprobleem "opgelost" begrijpt u wel?). Wij schatten - gezien vergelijkingscijfers in Bloeyendael - de kosten van afvoer en storting van die bagger op ruim f 100.000 en daar kun je heel wat bromfietsen voor kopen.

Onze collega's van de Stichting Wilhelminapark hopen nu dat de benzine en olie bij de tijdelijke drooglegging van de vijver in het Wilhelminapark is verdampt. Dan is het probleem echt "opgelost", want verdampt (Begrijpt u dit ook?).

In Bloeyendael is ook een baggerprobleem. De bagger in de sloten en waterpartijen is licht verontreinigd. Storten op de oever is voor bijna alle deelgebieden toegestaan. De oevers willen wij graag baggervrij houden, want het ecologisch beheer van het park is nu juist gericht op verschraving van deze oevers en niet op bemesting met bagger. Bovendien heeft Bloeyendael veel water en dus te weinig oevers. Verwijdering van de bagger naar een plaats op een afstand van meer dan 20 meter in het park is niet toegestaan (Begrijpt u dat ook niet?).

De verontreiniging is in het park gekomen, doordat vroeger water het park instroomde uit de veel ernstiger verontreinigde Biltse Grift (fabrieken in De Bilt/Zeist). In Bloeyendael is de kans groot dat de verontreiniging van de polycyclische aromatische koolwaterstoffen in de bagger bij blootstelling aan de lucht door oxydatie, e.d. vanzelf verdwijnt. Op dit moment wordt gewacht op bodemonderzoek van de speelweide. Als die speelweide net zo licht verontreinigd is als de sloten en waterpartijen (en die kans is

groot), mag verontreinigde grond op die speelweide gestort worden. De bagger moet dan eerst enigszins drogen (en "grond" worden) en mag dan als "grond" gemengd worden met andere "grond". In die optie moet een deel van een vijver in het park mogelijk tijdelijk worden gedempt om van bagger grond te maken (Begrijpt u het nog steeds?).

Nu wil het toeval dat bij de aanleg van het park de wandelpaden zijn gemaakt van hoogovenslakken. Deze barsten van de zware metalen, maar dat telde twintig jaar geleden nog niet. Bij het bemonsteren van de speelweide heeft een monsternemer een hoogovenslakje meege-monsterd in een der monsters. En een piezeltje van zo'n slakje leidt al tot een alarmfase bij de analyse van de monsters. "Een chemische sanering is nodig", riep een naïeve, enthousiaste gemeente-ambtenaar in een onbewaakt ogenblik! "Zullen wij die speelweide gaan afgraven?" Ongetwijfeld zal het nuchtere verstand hier binnenkort weer de boventoon gaan voeren.

Snapt u dat wij een punthoofd krijgen van die licht verontreinigde bagger? Wordt vervolgd.

Geef de wandelgids cadeau!

Een exemplaar van de natuur- en wandelgids van Park Bloeyendael is voor f 5 te koop bij het Informatiecentrum Utrecht (ICU) bij de VVV aan het Vreeburg of bij de milieuwinkel van het Milieuinformatiecentrum (MICU), Oudegracht 60. Of maak f 7.50 over (incl. porto) op giro nr. 344.6650 t.n.v. Stichting Bloeyendael te Utrecht onder vermelding "wandelgids".

De plattegrond in dit bulletin toont de wandelpaden in het park en directe omgeving. Nu de paden in het park in september alle zijn hersteld door de gemeente Utrecht kunt u alle paden weer goed betreden. De paden zijn opgehoogd met ternair zand. Dit is een waterdoorlatend natuurproduct.